

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 13 лютого 2013 р. N 394

Київ

Про затвердження Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 - 2017 роки

На виконання пункту 2 статті 3 Указу Президента України від 1 червня 2012 р. N 374 "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких указів Президента України" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Державну цільову програму формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 - 2017 роки, що додається.
2. Міністерству юстиції подавати щороку до 1 березня Кабінетові Міністрів України та Міністерству економічного розвитку і торгівлі звіт про результати виконання затвердженої цією постановою Програми.

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 13 лютого 2013 р. N 394

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 - 2017 роки

Мета Програми

Метою цієї Програми є розроблення та здійснення комплексу заходів правового, організаційного та економічного характеру, спрямованих на забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги осіб, які мають на неї конституційне право і потребують такої допомоги.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Можливі два варіанти розв'язання проблеми.

Перший варіант передбачає забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги визначеними Законом України "Про безоплатну правову допомогу" (далі - Закон) суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги, а безоплатної вторинної правової допомоги - 27 центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, утвореними в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі з урахуванням потреб відповідної адміністративно-територіальної одиниці. При цьому для значної частини населення, що проживає у віддалених населених пунктах, оперативне отримання правових послуг, зокрема безоплатної вторинної правової допомоги, залишиться недоступним.

Крім того, зазначений варіант не передбачає здійснення необхідних для формування ефективної системи безоплатної правової допомоги заходів, зокрема, щодо широкого інформування населення про можливість безоплатного отримання правових послуг, інформування та мотивації адвокатів для їх залучення до надання безоплатної правової допомоги, проведення професійної підготовки та підвищення кваліфікації адвокатів, залучених до надання такої допомоги, працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, налагодження співпраці між суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги, органами, уповноваженими здійснювати адміністративне затримання, арешт чи взяття під варту осіб.

Зазначений варіант також не дасть змоги комплексно розв'язати проблему та підвищити ефективність діяльності суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Другий, оптимальний варіант передбачає розв'язання проблеми шляхом формування інституціональної системи, використання якої дасть можливість забезпечити якісне, своєчасне надання у повному обсязі безоплатної правової допомоги на основі ефективної взаємодії між суб'єктами права на неї та суб'єктами надання такої допомоги.

Програма як стратегічний документ також є основою для залучення додаткових фінансових ресурсів від національних та іноземних донорів.

Другий варіант розв'язання проблеми передбачає, що система безоплатної вторинної правової допомоги формується шляхом поступового розширення мережі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а безоплатна правова допомога надається в обсязі не меншому, ніж гарантований законом, з поетапним його збільшенням, за рахунок залучення та підтримки таких надавачів правових послуг, як юридичні клініки та громадські організації.

Відповідно до абзацу другого розділу IV Концепції формування системи безоплатної правової допомоги в Україні, схваленої Указом Президента України від 9 червня 2006 р. N 509, фінансування безоплатної правової допомоги повинне здійснюватися у достатньому обсязі за рахунок коштів державного бюджету, які закріплюватимуться окремою захищеною статтею видатків у законі про Державний бюджет України на відповідний рік. Додатковими засобами фінансування можуть бути інші джерела, при цьому обсяги бюджетного фінансування не можуть зменшуватися на суму, що надходить із додаткових джерел.

Програму передбачається виконати протягом 2013 - 2017 років.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені в додатку 1.

Завдання і заходи

Завдання і заходи з визначенням обсягів та джерел фінансування Програми наведені в додатку 2.

Основними завданнями Програми є:

удосконалення нормативно-правової бази, що регулює функціонування системи безоплатної правової допомоги;

проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, органів місцевого самоврядування та громадських організацій;

створення комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (далі - комплексна інформаційно-аналітична система);

створення та забезпечення функціонування мережі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

запровадження механізму безперервного навчання, зокрема, професійної підготовки та підвищення кваліфікації адвокатів, залучених до надання безоплатної правової допомоги, працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Завданнями інформаційно-роз'яснювальної кампанії є:

підвищення рівня поінформованості суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, органів місцевого самоврядування та громадських організацій щодо відповідних прав та обов'язків;

інформування зазначених суб'єктів про загальні засади формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги;

проведення тренінгів для представників громадських організацій, надання організаційної та/або фінансової підтримки у виконанні програм інституціонального розвитку юридичних клінік та громадських організацій, що працюють із суб'єктами права на безоплатну правову допомогу, видання книг та брошур з питань безоплатної правової допомоги.

Своєчасне надання безоплатної правової допомоги забезпечить мережа не менш як із 105 міжрайонних, міських (у містах з населенням понад 250 тис. осіб), міжрайонних у містах (у містах з населенням понад 1 млн. осіб) центрів з надання такої допомоги. Планується, що один центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги обслуговуватиме від 250 до 600 тис. населення. Програма передбачає виконання заходів щодо проведення капітального ремонту в таких центрах, реконструкцію приміщень, у яких вони розміщуються, облаштування меблями та необхідним обладнанням, організацію системи IP-телефонії, автоматизованих робочих місць та інтеграцію таких центрів до комплексної інформаційно-аналітичної системи, підключення до каналу зв'язку високої пропускної спроможності шляхом монтажу оптоволоконних ліній з'єднання центрів з провайдерами послуг зв'язку. Зазначене забезпечить безперебійну роботу центрів з надання безоплатної вторинної

правової допомоги у комплексній інформаційно-аналітичній системі, оперативність надання такої допомоги та суттєво зменшить витрати на користування міжміським зв'язком. Щільність розміщення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги територією держави визначається з урахуванням необхідності у забезпеченні доступності оперативного отримання населенням, що проживає у віддалених населених пунктах, правових послуг, зокрема безоплатної вторинної правової допомоги.

Комплексна інформаційно-аналітична система, що матиме елементи електронного інтелекту, дасть змогу об'єднати центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги в єдину мережу, забезпечить автоматизацію процесів організації надання безоплатної правової допомоги, оперативний обмін інформацією між суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги, органами, уповноваженими здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, судами, головними управліннями юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, узагальнення та візуалізацію статистичної інформації з можливістю її оперативного оброблення і проведення аналізу.

Комплексна інформаційно-аналітична система складається, зокрема, з модулів, що забезпечують автоматизацію щонайменше таких шести основних груп процесів з можливістю додавання нових:

група 1 - "Створення початкових баз даних. Реєстрація в комплексній інформаційно-аналітичній системі";

група 2 - "Конкурс адвокатів для надання безоплатної правової допомоги";

група 3 - "Підготовка графіка чергування адвокатів та здійснення контролю за його виконанням";

група 4 - "Адміністративне затримання, адміністративний арешт та затримання у кримінальному процесуальному порядку";

група 5 - "Кримінальне провадження";

група 6 - "Цивільні та адміністративні справи".

Спеціальне програмне забезпечення комплексної інформаційно-аналітичної системи також передбачає можливість виконання нових, модифікації та розширення наявних функцій з урахуванням особливостей розвитку мережі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Комплексна інформаційно-аналітична система складається з автоматизованих робочих місць з організованою системою IP-телефонії для штатних працівників Координаційного центру з надання правової допомоги, центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та визначеної кількості адвокатів, залучених до надання безоплатної правової допомоги, що об'єднуються в єдину мережу. Для забезпечення безперешкодного доступу населення до отримання безоплатної правової допомоги починаючи з 2014 року до комплексної інформаційно-аналітичної системи передбачається інтегрувати інформаційні кіоски, які встановлюватимуться у містах обласного значення та районах з метою надання інформації про отримання безоплатної первинної правової допомоги, місцезнаходження найближчих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та запис на прийом.

Обов'язковою умовою функціонування комплексної інформаційно-аналітичної системи є наявність програмного забезпечення для роботи з такою системою через Інтернет.

Комплексна інформаційно-аналітична система, що відповідає технічним вимогам і стандартам та є стійкою до зовнішніх впливів і факторів, забезпечує оброблення вхідної інформації, реалізацію пошуку об'єктів, статистичних і тематичних запитів, адміністрування інформаційного фонду, ведення масивів даних, розмежування доступу, адміністрування лінгвістичного забезпечення, функції адміністрування, безпеки та аудиту.

З метою запровадження механізму безперервного навчання передбачається, що Мін'юст візьме участь в організації роботи з підготовки, перепідготовки кваліфікації фахівців за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність" у навчальних закладах, зокрема, шляхом надання рекомендацій до навчальних програм, модулів навчальних програм для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність", підвищення кваліфікації, проведення тренінгів для адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу, працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Тренінги з управлінської тематики планується організувати протягом 2013 - 2017 років для всіх керівників центрів з надання вторинної безоплатної правової допомоги та не менше ніж 1 тис. працівників установ, що забезпечують надання безоплатної первинної правової допомоги.

Розроблення рекомендацій щодо вивчення принципів функціонування системи безоплатної правової допомоги та їх урахування у навчальних програмах, модулях навчальних програм для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність", забезпечить якісну підготовку кадрів для такої системи та посилить зазначену систему в довгостроковому періоді.

Проведення тематичних семінарів для адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, дасть змогу надати методичну і консультативну допомогу з питань поліпшення виконання процедур, передбачених Законом та Кримінальним процесуальним кодексом України в частині, що стосується системи безоплатної правової допомоги, а також сприятиме визначенню проблем розвитку системи безоплатної правової допомоги та підготовки пропозицій щодо їх розв'язання.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу:

створити належні умови для надання безоплатної первинної правової допомоги та поетапної реалізації Закону в частині забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги;

підвищити рівень поінформованості суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, органів місцевого самоврядування та громадських організацій щодо відповідних прав та обов'язків, а також механізмів їх реалізації;

забезпечити належний доступ до якісної безоплатної правової допомоги особам, які потребують такої допомоги, зокрема у результаті формування єдиної ефективної розгалуженої мережі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

автоматизувати процеси організації надання безоплатної правової допомоги, забезпечити оперативний обмін інформацією між суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги, органами, уповноваженими здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, судами, головними управліннями юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, м. Києві та Севастополі, узагальнення та візуалізацію статистичної інформації з можливістю її оперативного оброблення і проведення аналізу;

забезпечити якість надання безоплатної правової допомоги на відповідному рівні у результаті підвищення професійного рівня адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу, працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, впровадження механізмів управління якістю в системі безоплатної правової допомоги та адвокатури.

Очікувані результати виконання Програми наведені в додатку 3.

Обсяги та джерела фінансування

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 401,497 млн. гривень.

Обсяг фінансування Програми уточнюється щороку під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік з урахуванням його можливостей.

Додаток 1
до Програми

ПАСПОРТ Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 - 2017 роки

1. Концепція Програми схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 липня 2012 р. N 435 (Офіційний вісник України, 2012 р., N 51, ст. 2039).
2. Програма затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2013 р. N 394.
3. Державний замовник - Мін'юст.
4. Керівник Програми - перший заступник Міністра юстиції.
5. Виконавець заходів Програми - Мін'юст.
6. Строк виконання Програми - 2013 - 2017 роки.
7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування:

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, млн. гривень	У тому числі за роками				
		2013	2014	2015	2016	2017
Державний бюджет	352,451	6,208	149,3	107,997	69,57	19,376
Інші джерела	49,046	8,704	9,627	9,922	10,236	10,557
Усього	401,497	14,912	158,927	117,919	79,806	29,933

Додаток 2
до Програми

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ
з виконання Державної цільової програми формування системи безоплатної
правової допомоги на 2013 - 2017 роки

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника					Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	
		усього	за роками						
			2013	2014	2015	2016			2017
1. Удосконалення нормативно-правової бази, що регулює функціонування системи безоплатної правової допомоги	кількість проектів актів	22	6	6	6	2	2	1) розроблення проектів актів законодавства з питань надання безоплатної правової допомоги	Мін'юст
2. Проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, органів місцевого самоврядування, громадських організацій	загальний тираж	10000	2000	2000	2000	2000	2000	1) видання книг та брошур з тематики безоплатної вторинної правової допомоги для адвокатів, а також студентів, які навчаються за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність"	- " -
	тираж	3455000	691000	691000	691000	691000	691000	2) друкування пам'яток для громадян, виявлених працівниками центрів обліку бездомних громадян, осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального або адміністративного правопорушення, ветеранів війни та	- " -

								осіб, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"	
тираж	1400000	280000	280000	280000	280000	280000	280000	3) друкування кишенькових календарів для громадян, що оформлюють субсидію для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг	Мін'юст
- " -	5000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	4) друкування настінних календарів для організацій та установ, задіяних у системі безоплатної правової допомоги	- " -
- " -	75000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	5) виготовлення наклейок з номером телефонної "гарячої лінії" безоплатної правової допомоги для розміщення у місцях ув'язнення	- " -
загальний тираж	18750	3750	3750	3750	3750	3750	3750	6) видання книг та брошур для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають у центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, інтернатах, притулках для дітей, дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях	- " -
тираж	75000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	7) друкування плакатів з інформацією про надання безоплатної правової допомоги та номером телефонної "гарячої лінії" безоплатної	- " -

								правової допомоги	
загальний тираж	13500	2700	2700	2700	2700	2700	2700	8) підготовка і друкування матеріалів з інформацією довідково-енциклопедичного характеру про розвиток системи безоплатної правової допомоги	- " -
								9) розміщення соціальної реклами з інформацією про надання безоплатної правової допомоги та номером телефонної "гарячої лінії" безоплатної правової допомоги:	- " -
строк розміщення, місяців	30		12	6	6	6	6	у метрополітені	Мін'юст
- " -	30		12	6	6	6	6	у вагонах приміських електро- та дизель-поїздів	- " -
кількість білбордів	1300		520	260	260	260	260	на білбордах	- " -
кількість сітілайтів	4050		1620	810	810	810	810	на сітілайтах	- " -
загальний тираж	2100000		840000	420000	420000	420000	420000	на квитанціях про сплату житлово-комунальних послуг	- " -
кількість учасників	400	80	80	80	80	80	80	10) проведення тренінгів для тренерів-волонтерів, представників громадських організацій, що працюють із суб'єктами права на безоплатну правову допомогу, здійснення інших заходів щодо інформування суб'єктів права на безоплатну правову допомогу стосовно їх прав	- " -
кількість програм	108		27	27	27	27	27	11) розроблення та виконання програм інституціонального розвитку	- " -

								юридичних клінік та громадських організацій, що працюють із суб'єктами права на безоплатну правову допомогу	
	кількість конференцій	5	1	1	1	1	1	12) проведення міжнародної конференції з метою обговорення актуальних питань розвитку системи безоплатної правової допомоги	- " -
	кількість засідань	405	14	148	81	81	81	13) проведення на регіональному рівні засідань за круглим столом з метою обговорення актуальних питань розвитку системи безоплатної правової допомоги	- " -

Разом за завданням 2

у тому числі

3. Створення комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги (далі - комплексна інформаційно-аналітична система)	кількість автоматизованих робочих місць	3309		1929	644	690	46	1) розроблення та впровадження комплексної інформаційно-аналітичної системи	Мін'юст
	кількість відвідувачів веб-порталу безоплатної правової допомоги	630000	100000	110000	120000	150000	150000	2) розроблення програмного забезпечення для роботи із комплексною інформаційно-аналітичною системою	- " -
	кількість кіосків	2661		1080	1276	305		3) встановлення інформаційних кіосків, що забезпечують надання інформації з питань безоплатної правової допомоги	- " -

Разом за завданням 3

4. Створення та забезпечення функціонування мережі центрів з надання	кількість центрів	105		45	28	30	2	1) утворення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги	- " -
--	-------------------	-----	--	----	----	----	---	--	-------

безоплатної вторинної правової допомоги	кв. метрів	14923	333	5850	4760	3640	340	2) проведення ремонту приміщень центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги	- " -
	одиниць	11535		1890	6157	3270	218	3) придбання меблів для обладнання робочих місць працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та адвокатів	- " -
	- " -	1260		315	561	360	24	4) обладнання центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги офісною технікою	- " -
	кількість центрів	133		73	28	30	2	5) підключення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги до каналу зв'язку високої пропускної спроможності шляхом монтажу /оренди оптоволоконних ліній з'єднання з провайдерами послуг	- " -
	кількість центрів	133		73	28	30	2	6) організація системи IP-телефонії у центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги та їх інтеграція до комплексної інформаційно-аналітичної системи	Мін'юст
	Разом за завданням 4								

5. Організація роботи з підготовки, перепідготовки фахівців за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність", підвищення кваліфікації	кількість програм	74	8	20	18	17	11	1) участь у розробленні (удосконаленні) навчальних програм з підготовки, перепідготовки фахівців за спеціальністю "Правознавство", "Правоохоронна	- " -
---	-------------------	----	---	----	----	----	----	---	-------

адвокатів, залучених до надання безоплатної правової допомоги, та працівників, відповідальних за організацію надання безоплатної правової допомоги								діяльність" у навчальних закладах	
	- " -	135	27	27	27	27	27	2) участь у розробленні (удосконаленні) програм підвищення кваліфікації для адвокатів, залучених до надання безоплатної вторинної правової допомоги	- " -
	кількість адвокатів	12500	2500	2500	2500	2500	2500	3) організація підвищення кваліфікації для адвокатів, залучених до надання безоплатної вторинної правової допомоги	
	кількість семінарів	540	8	208	108	108	108	4) проведення тематичних семінарів для адвокатів, залучених до надання безоплатної правової допомоги	- " -
	кількість тренінгів	156	24	33	42	33	24	5) проведення тренінгів для адвокатів, залучених до надання безоплатної вторинної правової допомоги, працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, та інших осіб, залучених до організації надання безоплатної правової допомоги	- " -
	кількість працівників	1308		120	396	396	396	6) проведення стажування для працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги	- " -

Разом за завданням 5

у тому числі

Усього за Програмою

у тому числі

Додаток 3
до Програми

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання Державної цільової програми формування системи безоплатної
правової допомоги на 2013 - 2017 роки

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показників					
			усього	у тому числі за роками				
				2013	2014	2015	2016	2017
1. Удосконалення нормативно-правової бази, що регулює функціонування системи безоплатної правової допомоги	кількість розроблених проектів нормативно-правових актів	одиниць	22	6	6	6	2	2
2. Проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії серед суб'єктів права на безоплатну правову допомогу, адвокатів, органів, уповноважених здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, органів місцевого самоврядування,	гранично допустима частка відмов від послуг адвоката особами, затриманими в адміністративному та кримінальному процесуальному порядку	відсотків	29	33	31	29	27	25

громадських організацій								
3. Створення комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги	кількість утворених автоматизованих робочих місць в інформаційно-аналітичній системі забезпечення безоплатної правової допомоги	одиниць	3309		1929	644	690	46
4. Створення та забезпечення функціонування мережі центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги	кількість кримінальних проваджень, у яких надано вторинну правову допомогу за дорученнями зазначених центрів	- " -	73250	14650	14650	14650	14650	14650
	кількість новоутворених центрів	- " -	105		45	28	30	2
5. Організація роботи з підготовки, перепідготовки фахівців за спеціальностями "Правознавство", "Правоохоронна діяльність", підвищення кваліфікації адвокатів, залучених до надання безоплатної правової допомоги, та працівників, відповідальних за організацію надання безоплатної правової допомоги	кількість адвокатів, кваліфікацію яких підвищено		12500	2500	2500	2500	2500	2500